Eduskunnan virkamiesyhdistys ry

Eduskunnan hallintojohtajalle 18.11.2024

Eduskunnan virkamiesyhdistys EVY ry:n lausunto

Asia: Puhemiesneuvoston ehdotus laiksi eduskunnan virkamiehistä annetun lain muuttamisesta ja eduskunnan päätökseksi eduskunnan kanslian ohjesäännön 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan virkamiesyhdistys EVY ry kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa lausuntonaan seuraavasti:

1 OHJESÄÄNNÖN MUUTOSEHDOTUKSET

Eduskunnan virkamiesyhdistys EVY ry vastustaa ehdotettua muutosta ohjesääntöön käsillä olevan tiedon perusteella, ja koska sitä on ehdotettu ennenaikaisesti. Mitään päätöksiä kanslian terveydenhuollon ulkoistamisesta ei eduskunnan kansliassa ole vielä tehty, vaan asiaan liittyviä vaihtoehtoja vasta selvitetään.

Toteutimme tänä syksynä jäsenkyselyn virkamiesyhdistyksen jäsenten piirissä ja tiedustelimme jäsenistön näkemyksiä eduskunnan työterveyspalvelujen järjestämisestä. Kyselyyn vastasi 135 eduskunnan kanslian ja oikeusasiamiehen kanslian virkamiestä: heistä 66 % vastusti työterveyshuollon ulkoistamista, lähes kolmannes ei osannut käytettävissä olevan tiedon perusteella ottaa kantaa asiaan ja vain seitsemän prosenttia kannatti työterveyspalvelujen ulkoistamista. Eduskunnan kanslian tuottamiin työterveyspalveluihin ollaan todella tyytyväisiä.

Muutosehdotusta ei ole perusteltu lausuntopyynnössä siten, että sen tarvetta voitaisiin kunnolla ja asiallisesti arvioida, minkä vuoksi pidämme esitettyä asioiden käsittelyjärjestystä poikkeuksellisena ja jopa ainutlaatuisena. Eduskunnan kanslian ohjesäännön on tarkoitus ohjata hallinnon toimintaa,

eikä päinvastoin. Nyt ehdotetun ohjesääntömuutoksen tullessa voimaan esimerkiksi 1.1.2025 alkaen muodostuu tilanne, jossa eduskunnan kanslian organisaatio hallinto- ja palveluosaston osalta ei vastaa ohjesäännössä säädettyä organisaatiota, niin että organisaation tosiasiallisen muuttamisen tarvetta olisi arvioitu kansliatoimikunnassa tai tehty siellä sitä koskevia päätöksiä.

EVY ry viittaa tässä yhteydessä myös perustuslakivaliokunnan mietintöön (PeVM 6/2015 vp, s. 8), jossa käsiteltiin eduskunnan hallinto-osaston organsaatiouudistuksen toteuttamista vuonna 2015. EVYn mielestä kansliatoimikuntaa ei tule asettaa sellaiseen tilanteeseen, jossa se ei voi ottaa kantaa organisaatiouudistuksen tarpeellisuuteen, panemalla se "tapahtuneiden tosiasioiden eteen" samaan tapaan kuin mitä perustuslakivaliokunta totesi tapahtuneen vuonna 2015, kun uusi organisaatio oli otettu käyttöön ennen ohjesäännön muuttamista. EVYn mielestä organisaatiouudistus ja ohjesäännön muutos tulevat nyt käsillä olevassa tilanteessa ajankohtaiseksi sen jälkeen kun kansliatoimikunta on arvioinut erilaisia työterveyshuollon järjestämisen vaihtoehtoja ja niiden vaikutuksia organisaation rakenteeseen.

2 LIIKKEENLUOVUTUSTA KOSKEVAT EDUSKUNNAN VIRKAMIESLAIN MUUTOSEHDOTUKSET

On tärkeää, että eduskunnan kanslia pyrkii pitämään eduskunnan virkamieslain ajan tasalla muun muassa EU-sääntelyn ja valtion virkamieslain kanssa.

Liikkeenluovutusta koskevien ehdotusten sanamuoto ja perustelut vastaavat pitkälti valtion virkamieslain 5 e ja 5 f §:n sanamuotoa (1548/2011) ja perusteluja (HE 95/2011 vp). Ehdotuksissa ei kuitenkaan ole huomioitu hallituksen esityksen eduskuntakäsittelyssä tehtyjä muutoksia, ja tältä osin huomautuksemme ovat lähinnä teknisiä:

Nyt ehdotettua 25 a §:n 2 momenttia vastaavaa säännöstä ei valtion virkamieslaissa ole, eikä sellaista pidä lisätä myöskään eduskunnan virkamieslakiin. Perustelut samansisältöisen säännöksen poistamisesta hallituksen esityksen HE 95/2011 vp eduskuntakäsittelyssä löytyvät hallintovaliokunnan mietinnöstä (HaVM 8/2011 vp, s. 4) ja perustuslakivaliokunnan lausunnosta (PeVL 19/2011 vp). Perustuslakivaliokunta on pitänyt säännöstä esteenä lain käsittelylle tavallisen lain säätämisjärjestyksessä.

Lisäksi EVY esittää selvyyden vuoksi, että ehdotettu 25 a §:n 3 momentti olisi sanamuodoltaan sama kuin valtion virkamieslain 5 f §:n 2 momentti, eli "– – Tämä ei kuitenkaan koske niitä oikeuksia ja velvollisuuksia, jotka johtuvat nimenomaan virkasuhteesta eivätkä ole ominaisia työsuhteelle, silloin, kun virkamies siirtyy työsopimussuhteeseen luovutuksensaajan palvelukseen."

Niin ikään EVY esittää selvyyden vuoksi, että ehdotettu 25 b §:n 1 momentti olisi sanamuodoltaan sama kuin valtion virkamieslain 29 a §:n 1 momentti ["Luovutuksensaaja ei saa irtisanoa *(poist.)* palvelussuhdetta pelkästään 5 e §:ssä tarkoitetun liikkeenluovutuksen perusteella."] ja että myös ehdotetun 25 b §:n 2 momentiin sanamuoto vastaisi valtion virkamieslain 29 a §:n 2 momentin terminologiaa soveltuvin osin ("~~liikkeensä~~ toiminnallisen osansa), em. hallintovaliokunnan mietinnöstä ilmenevin tarkemmin perustein.

Huomautamme vielä perustelujen säädösviittauksista, että entisen kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain (304/2003) nimike on nykyisin laki kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta ja että liikkeenluovutusta koskeva sääntely lisättiin valtion virkamieslakiin lailla 1548/2011.

3 TYÖEHTODIREKTIIVIN TÄYTÄNTÖÖNPANOA KOSKEVAT EDUSKUNNAN VIRKAMIESLAIN MUUTOSEHDOTUKSET

Työehtodirektiivin täytäntöönpanemiseksi annettujen ehdotusten sanamuoto ja perustelut vastaavat valtion virkamieslain 6 e, 9 d ja 13 a §:n sanamuotoa (709/2022) ja perusteluja (HE 50/2022 vp). Uudet säännökset on sijoitettu selkeästi eduskunnan virkamieslain tekstiin.

Myös tältä osin EVYn ehdotus on lähinnä tekninen: Direktiivin täytäntöönpanoaika on päättynyt jo yli kaksi vuotta sitten, 1.8.2022, jolloin virkamieslain vastaava muutos on tullut voimaan. Direktiivin vaatimien muutosten osalta eduskunnan virkamiehet eivät ole tällä välin olleet samoissa muiden valtion virkamiesten kanssa. Tämä tulisi huomioida ehdotetussa siirtymäsäännöksessä niin, että siinä mainittu rajoitus koskee ennen tuota ajankohtaa alkaneita virkasuhteita. Eli: "Jos virkasuhde on alkanut ennen ~~tämän lain voimaantuloa~~ 1 päivää elokuuta 2022, viranomaisen ei tarvitse täydentää 18 §:n 4 momentissa tarkoitettua kirjallista selvitystä sellaisten tietojen osalta, joita ennen tämän lain voimaantuloa ei ole edellytetty – –."

Eduskunnassa 18. marraskuuta 2024

Olli Hietanen
puheenjohtaja

Anri Rantala
pääluottamusmies

Tiedoksi Pääsihteeri